

זכרונות הר"ר אברהם בכמוהר"ר משה עדס ע"ה¹³⁶

יום שני, א' דר"ח תמוז תשל"ט

ספורים ששמעתי הערב מפי ר' שמואל דרזי נ"י בביכ"נ "בית אל".

על הצדיק ר' יעקב חיים זצ"ל בנו של הגאון ר' יוסף חיים זצוק"ל:

1) סיפר ר' שמואל נ"י; ר' יעקב חיים בנו של הגאון ר' יוסף חיים זצ"ל היה ידוע במעשי המופתים שלו, מעשי מופת מופלאים ממש, והדבר נתפרסם בכל וכולם היו ממש יראים ממנו. היה מכיר טיבו ומעשיו של אדם לפי שהסתכל עליו, והיה אומר לו כך וכך עשה באותו יום, וכיוצא בזה.

פעם הסתכל באדם אחד ואמר לו שעליו להכין צוואה כי ימיו קרבים, וכך היה. ונתפרסם בכל העיר במעשי מופת רבים ומובהקים שנתקיימו דבריו כפי שצפה אותם וכפי שאמר שכך יהיה וכך יקרה.

2) ספור מופלא אחד שנפוץ ונתפרסם ושהיו לו עדים לו אנשים שנכחו באותו מעשה, היה כך, מוסיף ר' שמואל ומספר: פעם אחת היה איזה לימוד בבית הכנסת והמדרש בו למד ר' יעקב חיים זצ"ל, והגישו לפניו על שולחן כיבודים של פירות, עוגות וכיו"ב. ובאמצע השולחן היתה צלחת אחת (ובה היו גרעינים לבנים). הושיט ידו ר' יעקב חיים לעבר הצלחת וכל הקהל צופה בו ומצפה לשמוע ממנו את הברכה על אחד הכיבודים. אך ר' יעקב מסתכל היה בשולחן מתבונן בו ואינו אומר דבר, וכל הקהל דרוך בהקשבה מלאה, אך הרב אינו אומר דבר. ובעודו מתבונן בשולחן סימן הרב באצבעו ממקום שהיתה הצלחת באמצע

¹³⁶ ת"ח ירא שמים מרבים, מדקדק קלה כבחמורה, פעל רבות להפיץ תורה ויראת ה' במסגרת תפקידו במשרד הדתות, בעל חסד עצום בגופו ובממונו, פעל לשמר את מורשת יהדות אר"ץ והמזרח הן בכתיבה מקיפה והן בקיום אירועים, שליח ציבור בימים נוראים במשך כארבעים שנה בבית המדרש "בית אל", זכה לשיבה מופלגת אולם נפטר בגפו ג' טבת תש"פ, יהי זכרו ברוך.

השולחן, סימן כעין קו מסביב-סביב לשולחן עד קצה השולחן שליידו. לאחר מיכן לקח את הצלחת האמצעית והעביר אותה מסביב לשולחן, לפי אותו קו שסימן באצבעו, עד שהביאה לעבר השני של השולחן למקום שליידו. וכל העם מסתכל בו ומשתאה למעשהו. לאחר שהעביר הצלחת קרא את שמש ביהכ"ג ואמר לו, תיגש עכשיו לרחוב חידקל הנמצא על שפת נהר חידקל, למקום פלוני ופלוני ותביא הנה מייד את שני הילדים שתמצא שם (והם ילד וילדה). רוץ מהר והביאם ואל תשתהה, הנה צויתך.

רץ השמש מייד למקום ששלחו ר' יעקב חיים וכל הקהל מצפה לדעת כיצד יפול דבר ומה יהיה תכלית המעשה. והרב ישב ועיניו עצומות וכל הקהל מחריש. לא ארכה השעה והנה להפתעת הנוכחים נכנס השמש ועמו ילד וילדה שמראיהם היה נסער והם חרדים ומזועזעים. והנה רק ראו הילדים את דמותו של הרב ר' יעקב חיים, רצו אליו בבהלה והם מחבקים אותו ומנשקים ידיו ורגליו ופורצים בבכי ובשמחה, מחבקים ומנשקים חליפות וטומנים ראשם בחיקו כמיפלט והדיבר ניטל מהם. ליטפם הרב אף הוא וחיבקם, דיבר אליהם רכות ואמר להם; בני, יקירי, חביבי, ברוך פודה ומציל, ברוך פודה ומציל, השבח לאל יתברך ויתעלה, ספרו-נא-לי, אמרו כיצד ניצלתם ומה עבר עליכם. ואז פתחו הילדים וסיפרו, כי ערבי אחד חטפם ושם אותם בסירה והפליג עמם בנהר חידקל, וכשהגיעו למרחק-מה בתוך הנהר, כ-150 מטר מן החוף, ביקש לאונסם והמה בוכים וצועקים, ולפתע, המשיכו וסיפרו, לפתע ראינו את דמותך הרב מרחפת עלינו, דמות דיוקנך כפי שאנו רואים אותך עכשיו בעינינו, ואז הושטה הסירה חזרה אל עבר החוף וירדנו, ובעודנו תוהים ומשתוממים החלנו לרוץ כל עוד נפשנו בנו ואז פגשנו אדם שבא לקראתנו והוא שהביאנו הנה.

ועדיין היו הילדים נרעשים ונרגשים בספרם את אשר עבר עליהם. חיבקם שוב הרב כשהוא לוחש ואומר: ישתבח שמו ויתעלה כסא הדרו לעד, ברוך פודה ומציל, ברוך שהחזירכם שלמים ובריאים אלינו. ויותר שהיו הילדים נרגשים, היה כל הקהל מסביב נרעש ונרגש למראה החזון המופלא שנגלה לפניו, למראה המופת של רבם הקדוש והנערץ שחיזק בקרבם את ידיעתם אותו כאיש-אלקים שרוח הקודש מגלה לו רזין וטמירין ותנועותיו ומעשיו מכוונים מן שמיא.

3) עוד סיפר ר' שמואל נ"י על ר' יעקב חיים זצ"ל, ספור מופלא שתוכנו ממש מאלף ופרטיו אומתו בימינו, ויש בהם משום להורות לנו הדרך אשר נלך בה בתקופה הבאה, כי נראים הדברים כעין נבואה ממש, וספור המעשה הוא כך:

פעם ניגשו לר' יעקב חיים ואמרו לו, גלה נא לנו רבנו, עד מתי נהיה בגלות החיל הזה, עד מתי נסבול ונהיה תחת עול זרים הרודים בנו ומשעבדים בנו, ומתי תחל גאולת ישראל?

אמר להם הרב ר' יעקב חיים זצ"ל; דעו לכם כי בקרוב בימינו יזכו ישראל לשוב לארצם קמעא קמעא, והם ישלטו בעצמם, ותהיה להם גם מדינה¹³⁷. אך עליהם לדעת כי יהיה להם אויבים מסביב, ועליהם לנהוג כפי שכתוב בפסוק: והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל, כלומר אם הם מרימים ידיהם ראשונה כנגד אויביהם אז "וגבר ישראל", יגברו על אויביהם וינצחום. אבל אם "יניחו ידיהם" ויחכו שהאויבים יתקפום, אז "וכאשר יניח ידו וגבר עמלק", יגברו אויביהם עליהם...

כאלה וכאלה היו הדברים שאמר ר' יעקב חיים לקהל נאמניו והדברים מאירים ומזהירים כדברי נבואה ממש, וכך ראינו בעינינו מאז קום המדינה ועד הלום, שכאשר ישראל הרימה ידיה ראשונה כנגד אויביה ומשנאיה - ניצחה והתגברה עליהם. ואילו כאשר "הם" הרימו ידיהם עלינו, וכמו במלחמת יום הכפורים, היתה התוצאה כפי שהיתה. ונתפרסמו הדברים בשעתם בקרב קהל-עם ועדה.

137 ראה דברים קרובים לאלה מאת מרן הגרי"ח, אבן שלמה על שיר השירים, ב, ז; בניהו ברכות, ד, ב.

